

INFORMACIJA O VAŽNOSTI UČESTVOVANJA DRŽAVE CRNE GORE NA TRŽIŠTU KAPITALA

Proaktivna uloga države u sferi javnih finansija podrazumijeva prisustvo i na tržištu kapitala. Intencija države je da u budućnosti ima značajniju ulogu na ovom tržištu i za očekivati je da u saradnji sa institucijama tržišta kapitala koordinirano radi na stvaranju povoljnijeg i sigurnijeg ambijenta za investiranje.

Jačanje prisustva na pomenutom tržištu može se dovesti u vezu sa potencijalnim daljim zaduživanjem. Dešavanja na globalnom tržištu reflektuju se na više kamatne stope, pa je neophodno razmotriti mogućnost zaduženja na domaćem tržištu. Neophodno je preduzeti aktivnosti kojima bi se vratilo povjerenje i sigurnost u tržište kapitala, a sa druge strane državi omogućilo da se jeftinije i lakše zadužuje na domaćem tržištu.

Shodno navedenom, smatramo da je od velike važnosti da Ministarstvo finansija i Vlada prate dešavanja na tržištu kapitala i u slučaju adekvatnih ponuda aktivno učestvuju u kupovini akcija. Ovo uključuje i mogućnost kupovine udjela u samoj „Montenegroberzi“ AD Podgorica, što bi doprinijelo i institucionalnom prisustvu države na ovom tržištu.

Podsjećamo da je vlasnička struktura Berze takva da udio od preko 50% imaju investiciona društva čiji akcionari ne mogu da ostvaruju prava koja im pripadaju po osnovu vlasništva nad akcijama u „Montenegroberzi“ (onemogućeno raspolaganje akcijama i glasanje na Skupštini akcionara), po osnovu sudskih odluka o blokadi imovine.

Na osnovu gore navedenog, potpunu kontrolu nad „Montenegroberzom“ trenutno ostvaruju manjinski akcionari (CKB banka AD i Prva banka AD) zajedno sa najvećim manjinskim akcionarom „Borsa Istanbul“ iz Turske.

Podsjećamo da je prilikom osnivanja Berze, država bila među prvim akcionarima.

U dijelu zaduživanja, neophodno je razmotriti mogućnost emitovanja obveznica finansijskim institucijama i pojedincima na domaćem tržištu. Napominjemo da je model „narodnih obveznica“ primijenjen u Hrvatskoj i podrazumijeva emisiju obveznica svojim građanima. Među koristima izdvaja se niža rizičnost investiranja od strane stanovništva, uz mogućnost dobijanja veće kamatne stope u odnosu na drugi vid raspolaganja imovinom (npr. depoziti u banci). Na ovaj način se država zadužuje, ali na izvjestan način zadržava novac na domaćem tržištu.

Smatramo da je uključenost države u procese na tržištu kapitala od velike koristi prilikom sprovođenja pomenutog modela, odnosno prilikom odlučivanja o njegovoj primjeni.

Ministarstvo finansija, u saradnji sa partnerima kao što su Komisija za tržište kapitala i „Montenegroberza“ AD Podgorica, mogu doprinijeti vraćanju povjerenja u tržište kapitala, kao i većoj sigurnosti prilikom ulaganja svakog od učesnika na tržištu.